

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

UMS® 12 Gelir Vergileri

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

KAPSAM

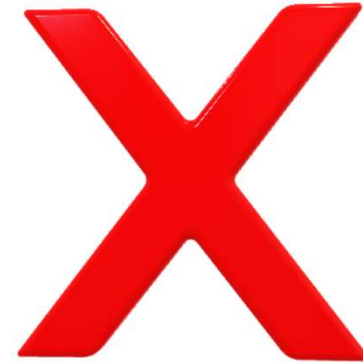
UMS 12 Gelir Vergileri Standardı, gelir vergilerinin muhasebeleştirilmesini düzenler.

KAPSAM

Finansal raporlama
kuralları

Vergi kuralları

ÖRNEK 1

- a) İşletme, 1.1.20x1 tarihinde bir demirbaşı 600 PB'ye satın almıştır. İşletme yönetimi demirbaşın yararlı ömrünü 3 yıl ve ömür sonu değerini de önemsiz olarak tahmin etmiştir. Ancak vergi uygulaması açısından, demirbaşın yararlı ömrü 2 yıldır ve eşit paylı amortisman yönteminin kullanılmasına karar verilmiştir.
- b) Eğer, finansal raporlama açısından demirbaşın yararlı ömrü 2 yıl ve vergi uygulaması açısından 3 yıl olsaydı ne olurdu? İşletme hem finansal raporlama hem de vergi uygulaması açısından eşit paylı amortisman yöntemini kullanmaya karar vermiştir.

Finansal tablolarda raporlanan dönem net kârı 1.000 PB ve geçerli vergi oranı da %16'dır. Finansal raporlama ile vergi uygulamaları arasındaki farkları söz konusu varlık açısından tartışınız.

ÖRNEK 1 – ÇÖZÜM (Senaryo A)

Finansal Raporlama Açısından Amortisman Tablosu (PB)			Vergi Uygulaması Açısından Amortisman Tablosu (PB)		
Tarih	Amortisman Gideri	Net Defter Değeri	Tarih	Amortisman Gideri	Vergiye Esas Değer
1.1.20x1		600	1.1.20x1		600
31.12.20x1	200	400	31.12.20x1	300	300
31.12.20x2	200	200	31.12.20x2	300	0
31.12.20x3	200	0	31.12.20x3	0	0

ÖRNEK 1 – ÇÖZÜM (Senaryo B)

Finansal Raporlama Açısından Amortisman Tablosu (PB)			Vergi Uygulaması Açısından Amortisman Tablosu (PB)		
Tarih	Amortisman Gideri	Net Defter Değeri	Tarih	Amortisman Gideri	Vergiye Esas Değer
1.1.20x1		600	1.1.20x1		600
31.12.20x1	300	300	31.12.20x1	200	400
31.12.20x2	300	0	31.12.20x2	200	200
31.12.20x3	0	0	31.12.20x3	200	0

KAVRAMLAR

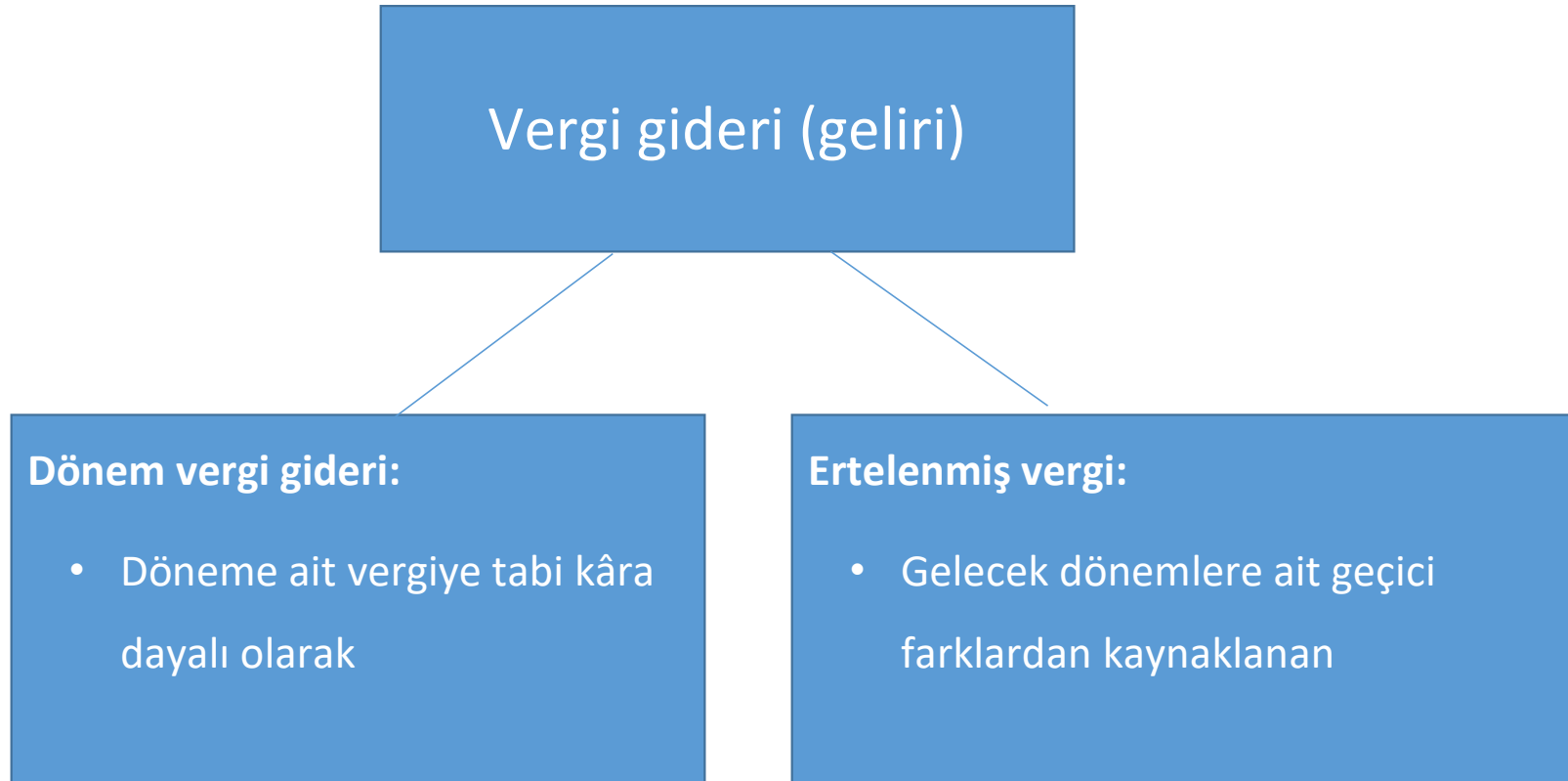
Muhasebe Kârı

vergi gideri öncesi dönem kârı veya zararıdır.

Vergiye Tabi Kâr
(Vergi Zararı)

vergi otoriteleri tarafından belirlenen kurallara göre bir dönem için tespit edilen ve üzerinden vergi ödenen kâr (zarar)dır.

KAVRAMLAR

KAVRAMLAR

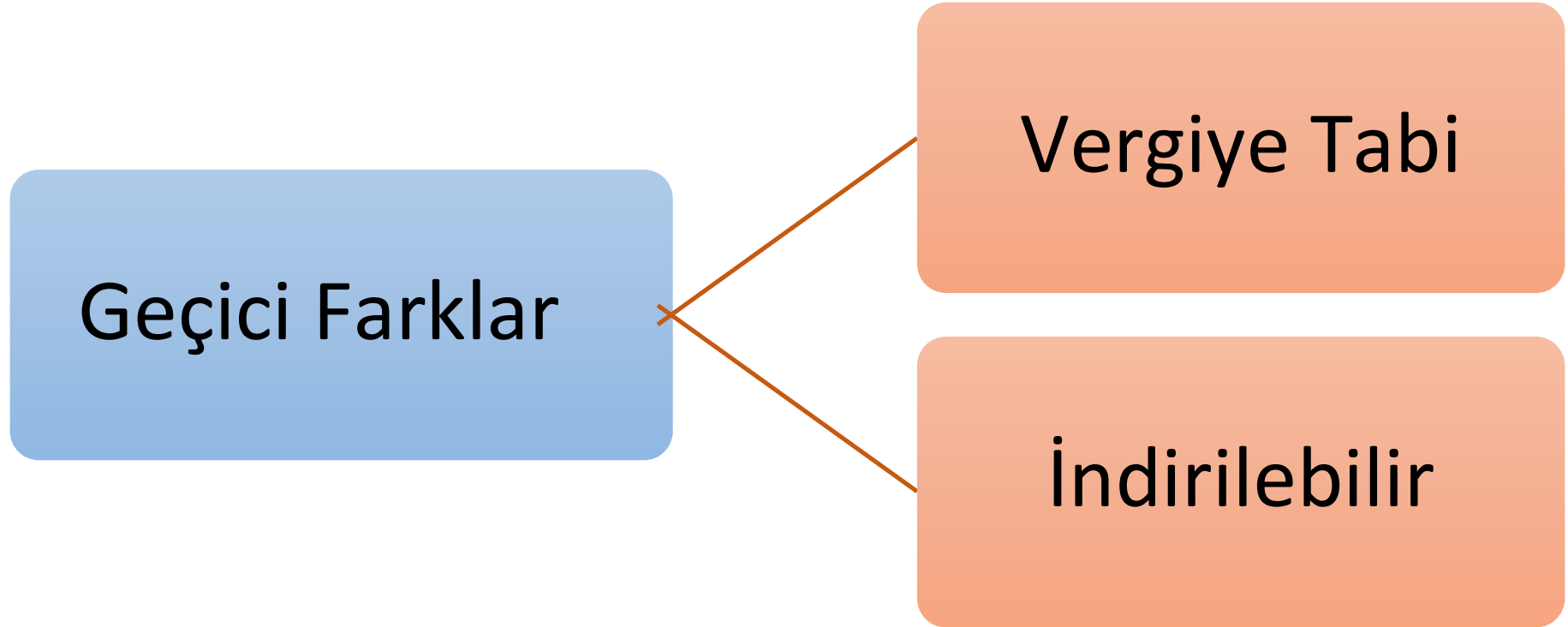
Ertelenmiş Vergi
Borcu

Vergiye tabi geçici farklar üzerinden
gelecek dönemlerde ödenecek
vergidir

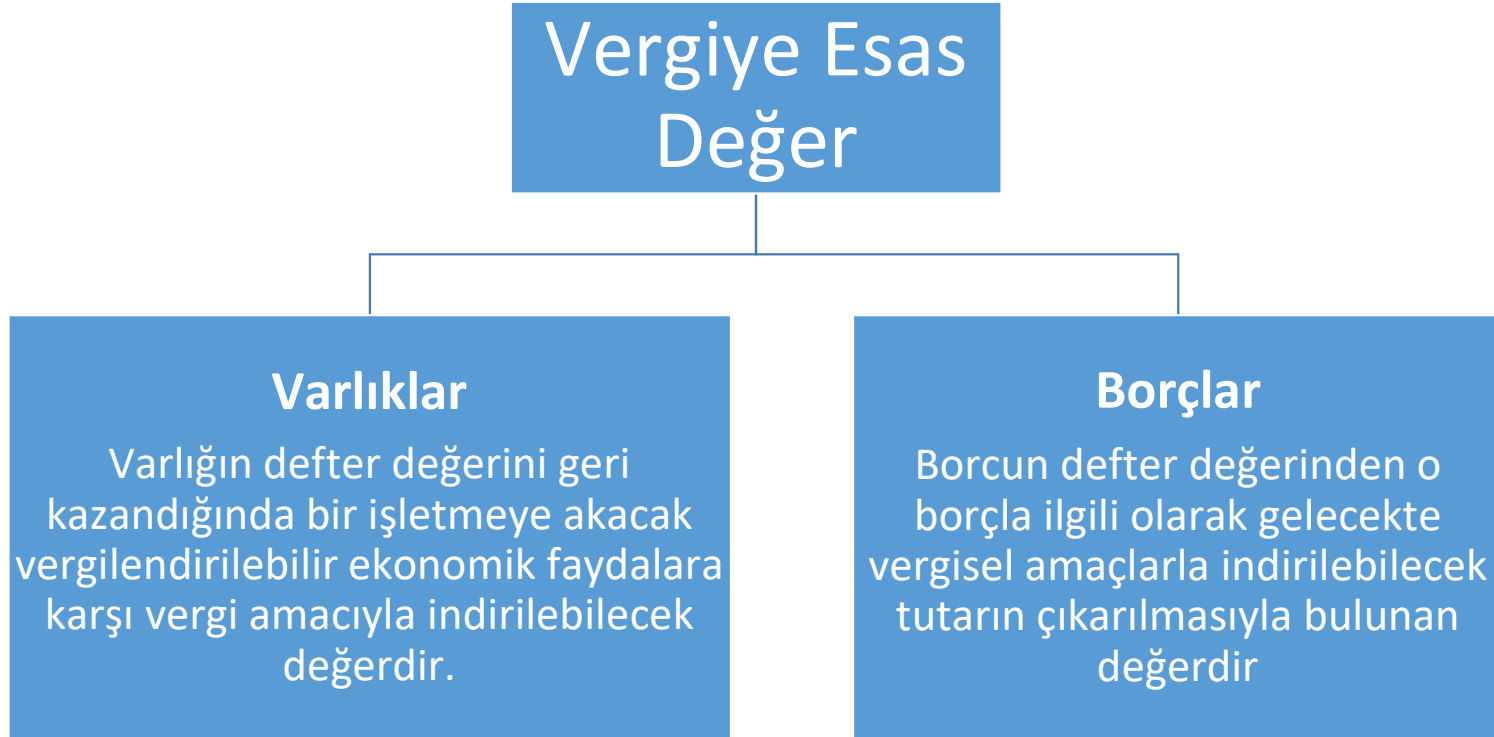
Ertelenmiş Vergi
Varlığı

İndirilebilir geçici farklar ve diğer
unsurlar ile ilgili olarak gelecek
dönemlerde geri kazanılacak olan vergi
tutarıdır

KAVRAMLAR

KAVRAMLAR

KAVRAMLAR

Eğer	Varlıklar için	Borçlar için
Defter Değeri > Vergiye Esas Değer	Vergilendirilebilir Geçici Farklar (VGF)	İndirilebilir Geçici Farklar (İGF)
Defter Değeri < Vergiye Esas Değer	İndirilebilir Geçici Farklar (İGF)	Vergilendirilebilir Geçici Farklar (VGF)

ÖRNEK 1 (Devamı)

Her yılın muhasebe (finansal raporlama) kârı ve vergiye tabi kârı ne kadardır? Her yılın vergi gideri ne kadar olmalıdır? Ve her yıl için devlete ödenecek vergi tutarı ne kadardır?

Senaryo A	20x1 Yılı	20x2 Yılı	20x3 Yılı	Toplam Vergi
Muhasebe Kârı	1.000	1.000	1.000	
Vergi Gideri	160	160	160	480
Vergiye Tabi Kâr	$1.000+200-300$ = 900	900	$1.000+200$ =1.200	
Ödenecek Vergi	144	144	192	480

ÖRNEK 1 (Devamı)

Her yılın muhasebe (finansal raporlama) kârı ve vergiye tabi kârı ne kadardır? Her yılın vergi gideri ne kadar olmalıdır? Ve her yıl için devlete ödenecek vergi tutarı ne kadardır?

Senaryo B	20x1 Yılı	20x2 Yılı	20x3 Yılı	Toplam Vergi
Muhasebe Kârı	1.000	1.000	1.000	
Vergi Gideri	160	160	160	480
Vergiye Tabi Kâr	$1.000+300-200 = 1.100$	$1.000+300-200 = 1.100$	$1.000-200 = 800$	
Ödenecek Vergi	176	176	128	480

ÖRNEK 1 (Devamı)

Örnek 1'de yer alan vergilendirilebilir / indirilebilir geçici farkların tutarı ne kadardır?

Senaryo A Tarih	Defter Değeri	Vergiye Esas Değer	VGF	İGF
31.12.20x1	400	300	100	-
31.12.20x2	200	0	200	-
31.12.20x3	0	0	0	-

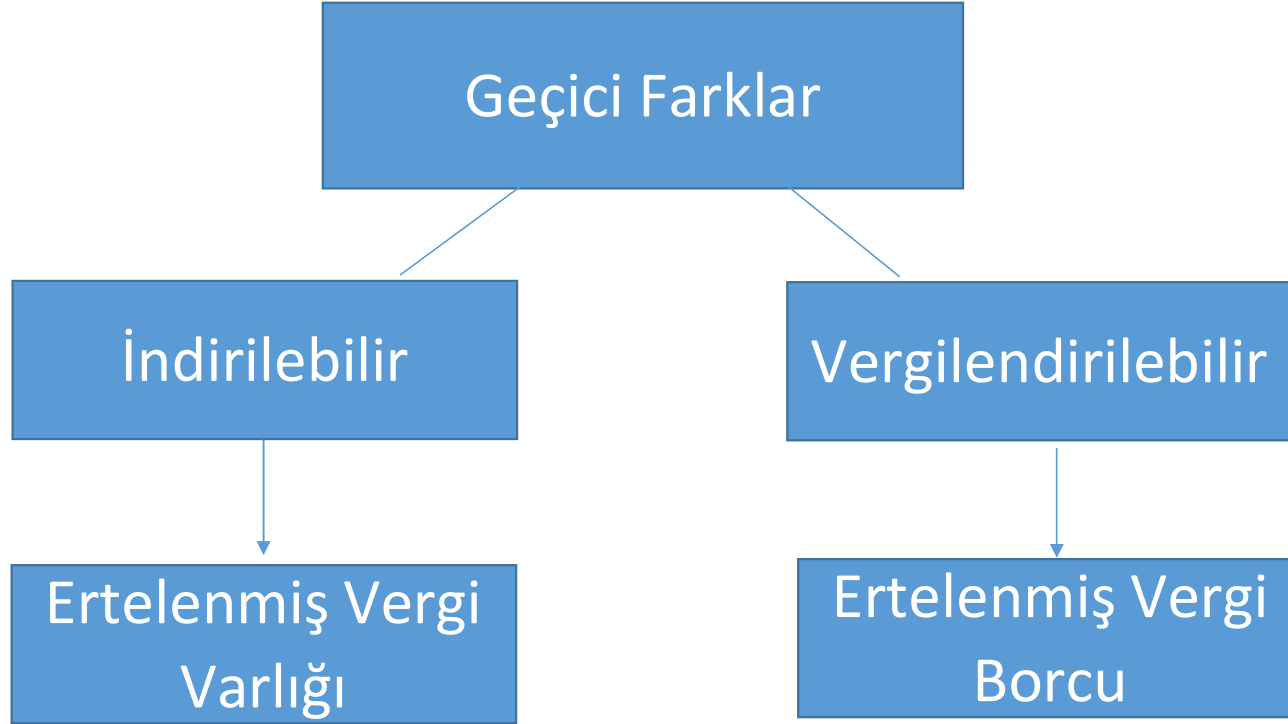
ÖRNEK 1 (Devamı)

Örnek 1'de yer alan vergilendirilebilir / indirilebilir geçici farkların tutarı ne kadardır?

Senaryo B Tarih	Defter Değeri	Vergiye Esas Değer	VGF	İGF
31.12.20x1	300	400	-	100
31.12.20x2	0	200	-	200
31.12.20x3	0	0	-	0

TEMEL İLKELER

ÖRNEK 1 (Devamı) (Senaryo A)

Yukarıdaki Örnek 1'deki ertelenmiş vergi etkisi ve bunun sonucunda ortaya çıkan vergi gideri ne kadardır?

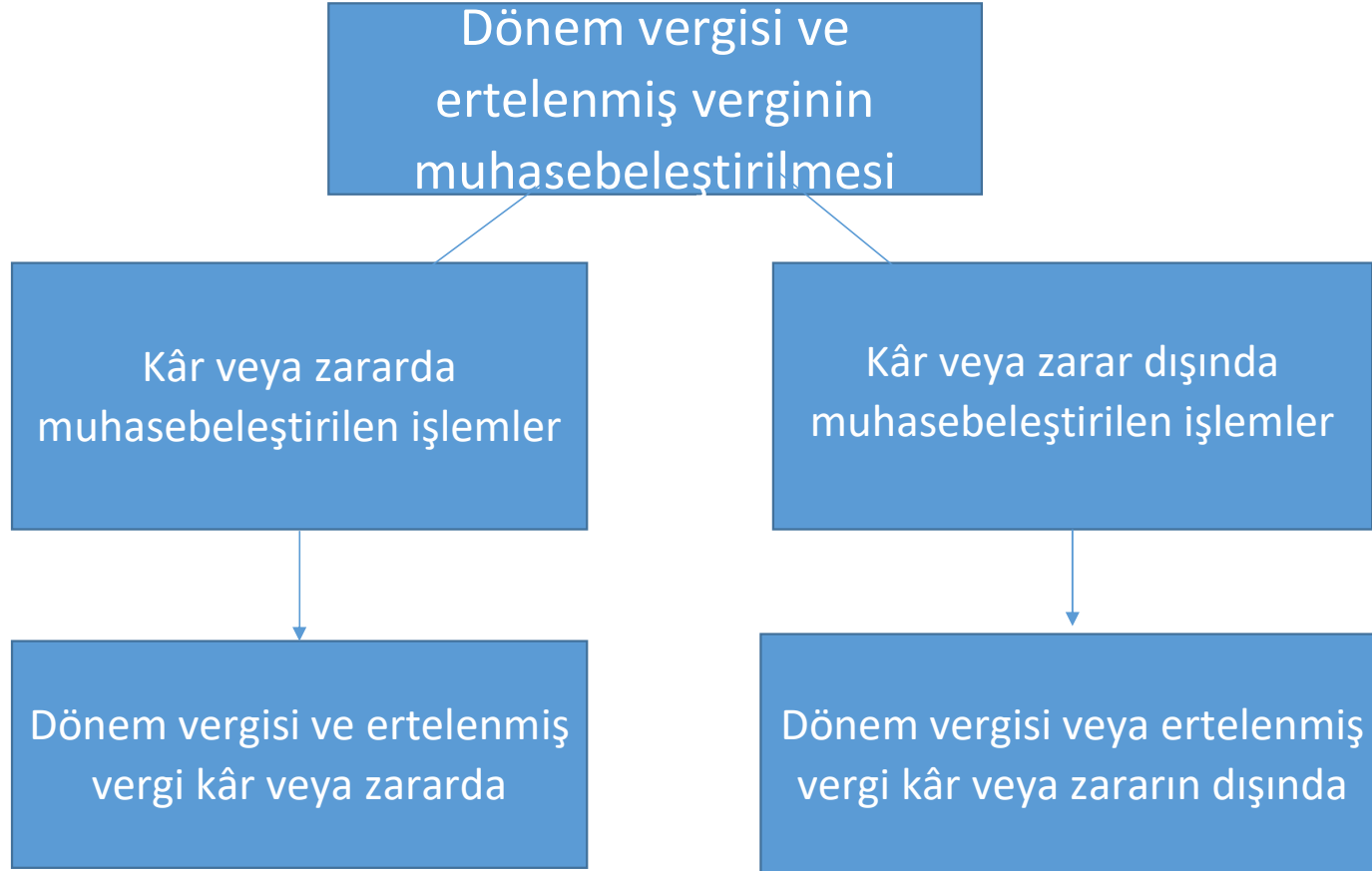
Tarih	Kayıt (PB)
31.12.20x1	Ertelenmiş Vergi Gideri 16 Ertelenmiş Vergi Borcu 16
31.12.20x2	Ertelenmiş Vergi Gideri 16 Ertelenmiş Vergi Borcu 16
31.12.20x3	Ertelenmiş Vergi Borcu 32 Ertelenmiş Vergi Geliri 32

ÖRNEK 1 (Devamı) (Senaryo B)

Yukarıdaki Örnek 1'deki ertelenmiş vergi etkileri ve bunun sonucunda ortaya çıkan vergi gideri ne kadardır?

Tarih	Kayıt (PB)
31.12.20x1	Ertelenmiş Vergi Varlığı 16 Ertelenmiş Vergi Geliri 16
31.12.20x2	Ertelenmiş Vergi Varlığı 16 Ertelenmiş Vergi Geliri 16
31.12.20x3	Ertelenmiş Vergi Gideri 32 Ertelenmiş Vergi Varlığı 32

TEMEL İLKELER

ÖRNEK 2

FR İşletmesi için aşağıdaki geçici farkların hesaplandığını varsayalım.

	20X1 Sonu	20X2 Sonu
Vergilendirilebilir geçici fark	10.000 PB	8.000 PB
İndirilebilir geçici fark	6.000 PB	9.000 PB

20X1 yılının başında ertelenmiş vergi borcu hesabının bakiyesi 1.000 PB'dir. Ülkedeki geçerli vergi oranı %16'dır. FR İşletmesi her iki yıl için oluşan ertelenmiş vergileri nasıl muhasebeleştirecektir?

ÖRNEK 2 – ÇÖZÜM

Tarih	Hesaplamalar (PB)	Kayıt
31.12.20x1	VGF 10.000 EVB 1.600 EVB 1.000 + EVB 600 İGF 6.000 EVV 960	Ertelenmiş Vergi Gideri 600 Ertelenmiş Vergi Borcu 600 Ertelenmiş Vergi Varlığı 960 Ertelenmiş Vergi Geliri 960
31.12.20x2	VGF 8.000 EVB 1.280 EVB 1.600 - EVB 320 İGF 9.000 EVV 1.440 EVV 960 + EVV 480	Ertelenmiş Vergi Borcu 320 Ertelenmiş Vergi Geliri 320 Ertelenmiş Vergi Varlığı 480 Ertelenmiş Vergi Geliri 480

ÖRNEK 2 (Devamı)

Eğer FR İşletmesi 1.500 PB vergilendirilebilir geçici fark yaratan arsasını 20x2 döneminde yeniden değerleseydi ertelenmiş vergi açısından ne olurdu?

ÖRNEK 2 (Devamı) – ÇÖZÜM

Yeniden Değerleme Anında:

Arsalar 1.500

MDV Yeniden Değerleme 1.500

Özkaynaklarda Raporlanan Ertelenmiş Vergi 240

Ertelenmiş Vergi Borcu 240

20x2 Dönem Sonu:

Ertelenmiş Vergi Borcu 560

Ertelenmiş Vergi Geliri 560

AÇIKLAMALAR

İşletme, dönemin vergi gideri (geliri) ve ertelenmiş vergi gideri (geliri) gibi vergi giderinin (gelirinin) bileşenlerini ayrı olarak açıklar. Ayrıca, işletmeler, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilen veya diğer kapsamlı gelirin her bir kalemi ile ilgili vergilerin toplam tutarlarını açıklamalıdır.

İşletme ayrıca vergi gideri (geliri) ile muhasebe kârı arasındaki ilişkiyi de açıklar. Ortalama vergi oranı, vergi giderinin (gelirinin) muhasebe kârına bölünmesi ile hesaplanmaktadır.

ÖRNEK – 3

20x1 ve 20x2 sonu itibarıyla işletmenin sahip olduğu ticari mal stokunun değeri 1.000 PB'dir. Mal stokunun net gerçekleşebilir değeri 31 Aralık 20x1 sonu itibarıyla 950 PB, 31 Aralık 20x2 sonu itibarıyla da 1.050 PB'dir. Stoklarda meydana gelen değer düşüklüğü vergi otoriteleri tarafından gider olarak kabul edilmemektedir. Her iki yılın muhasebe kârı da 500 PB'dir. Ülkedeki geçerli vergi oranı %16'dır.

Ertelenmiş vergi etkisini hesaplayarak, finansal tablolar üzerindeki etkisini gösteriniz (örn., vergi giderini hesaplayınız).

ÖRNEK 3 – ÇÖZÜM

Stoklar maliyet değeri veya net gerçekleşebilir değerden düşük olan ile değerlendirilmektedir.

20x1 yılının sonunda stoklar finansal tablolarda 950 PB olarak raporlanmalıdır.

Dolayısıyla, ertelenmiş vergi açısından, işletmenin yapması gereken muhasebe kaydı:

Ertelenmiş Vergi Varlığı	8
Ertelenmiş Vergi Geliri	8

Vergi Gideri = 88 PB – 8 PB (ertelenmiş vergi geliri) = 80 PB (%16 * 500 PB)

ÖRNEK – 3 ÇÖZÜM (Devamı)

20x2 yılı sonunda stoklar finansal tablolarda 1.000 PB olarak raporlanmalıdır.

Dolayısıyla, ertelenmiş vergi açısından, işletmenin yapması gereken muhasebe kaydı:

Ertelenmiş Vergi Gideri	8
Ertelenmiş Vergi Varlığı	8

Vergi Gideri = 72 PB + 8 PB (ertelenmiş vergi gideri) = 80 PB (%16 * 500 PB)

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union